

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Ministry of Natural Resources and Environment

หลักสูตรนักยุทธศาสตร์ รุ่นที่ ๑๕
วิชา ยศ.๑๓๐๖ : การตรวจสอบสภาวะแวดล้อม
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดย...

นางฉฎาธร สาอุดม

ผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและยุทธศาสตร์

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วันพุธที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๕ เวลา ๐๙.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ณ ห้องบัณฑิตวิทยาลัย ๑ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

หัวข้อนำเสนอ

1 ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมโลก และผลกระทบต่าง ๆ นโยบายและการดำเนินการที่สำคัญต่าง ๆ และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 ความเสี่ยงโลก

1.2 SDGs

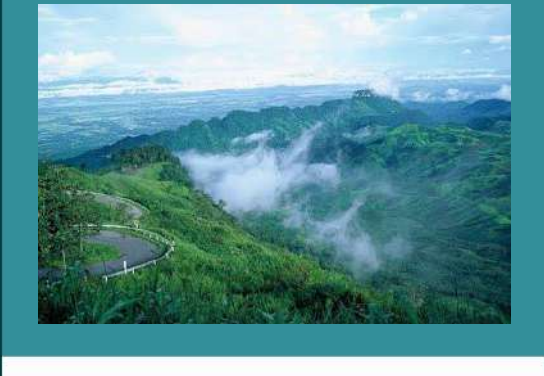
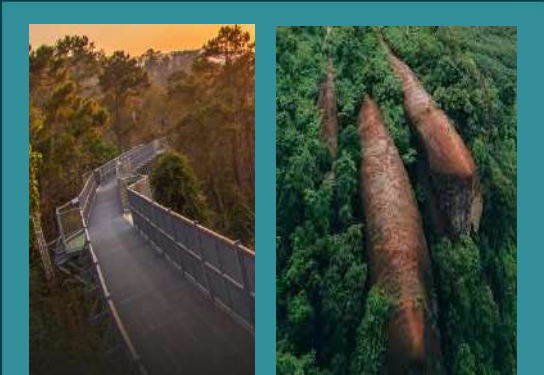
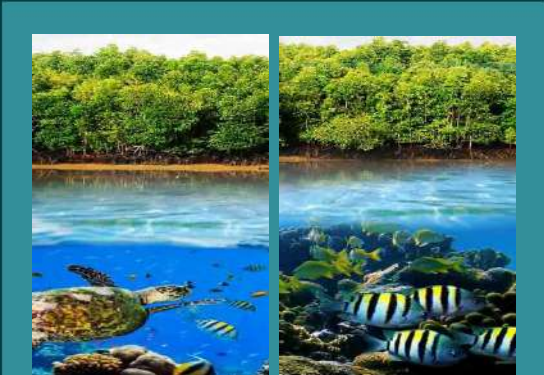
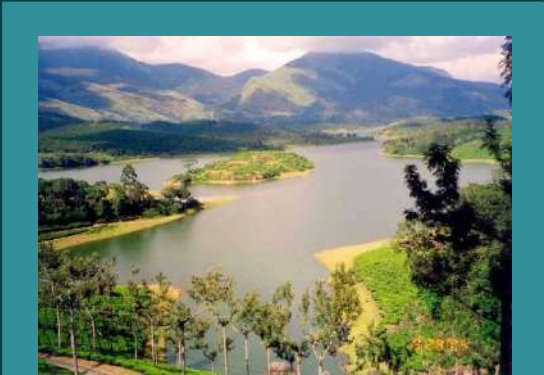
2 การวิเคราะห์สถานการณ์ และปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมทั้งระดับโลก และประเทศ

3 วิเคราะห์สถานการณ์ ความมั่นคง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ (พลังงานของประเทศ)

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Ministry of Natural Resources and Environment

อำนาจหน้าที่

พรบ. ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕

มาตรา ๒๒ บัญญัติให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับ

“การสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจัดการการใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน”

และราชการอื่นตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานรัฐมนตรี (สร.)

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร ทส.(กพร.ทส.)

กลุ่มตรวจสอบภายใน

กลุ่มอำนวยการ

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สป.ทส.)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

องค์การสวนสัตว์ (ออส.)

สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (สพภ.)

กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรธรรมชาติ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช (อส.)

กรมป่าไม้ (ปม.)

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.)

กรมทรัพยากรธรณี (ทธ.)

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ (ออป.)

องค์การสวนพฤกษศาสตร์ (อสพ.)

กลุ่มภารกิจด้านทรัพยากรน้ำในแผ่นดิน

กรมทรัพยากรน้ำ (ทน.)

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (ทบ.)

กลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.)

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (สส.)

- ส่วนราชการ
- รัฐวิสาหกิจ
- องค์การมหาชน

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (อบก.)

๑๐ ส่วนราชการ ๓ รัฐวิสาหกิจ ๒ องค์การมหาชน

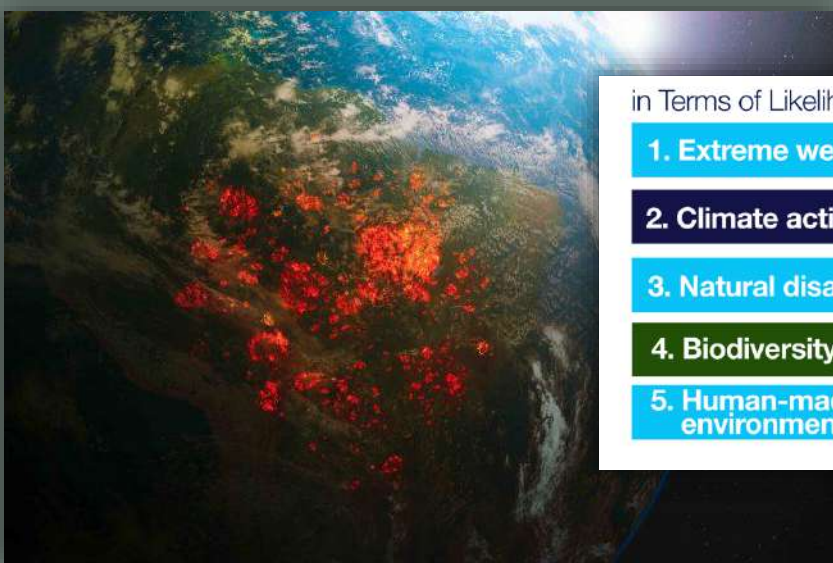
1- 2

ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมโลก และผลกระทบต่าง ๆ และการวิเคราะห์สถานการณ์ และปัจจัยสำคัญ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมทั้งระดับโลก และประเทศ

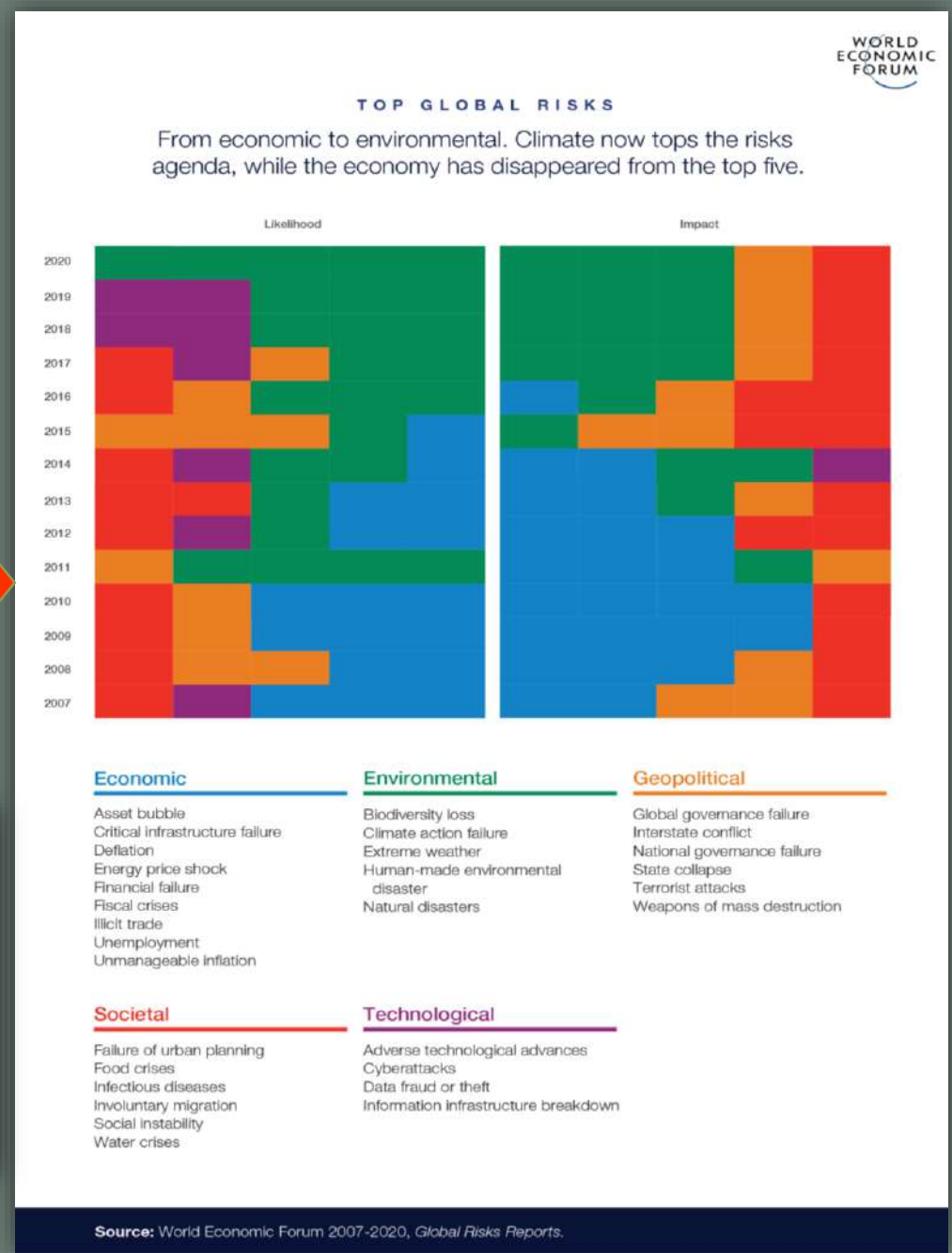
รายงานความเสี่ยงโลกประจำปี 2563-2564

Global Risks Report 2020-2021

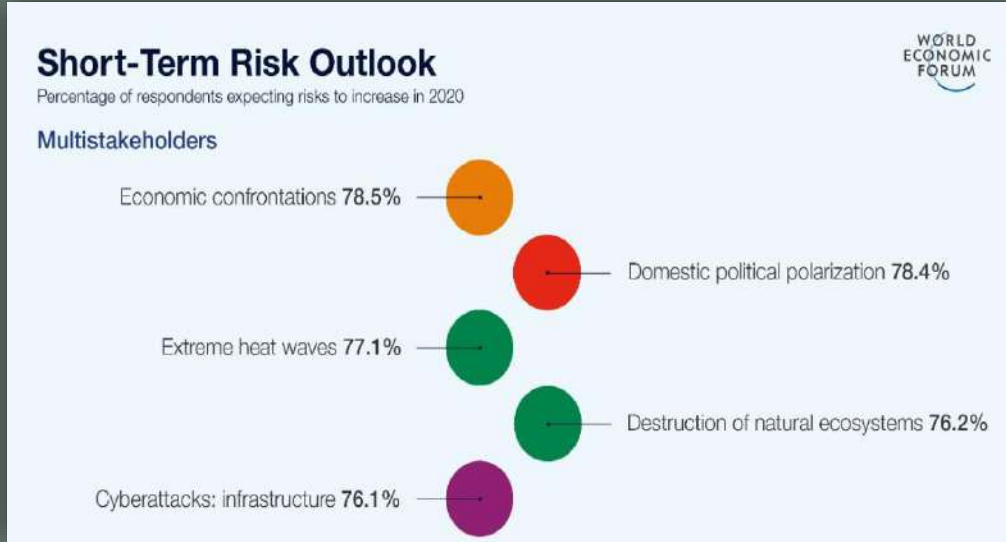
2020 WEF Top 5 Global Risks

in Terms of Likelihood	in Terms of Impact
1. Extreme weather	1. Climate action failure
2. Climate action failure	2. Weapons of mass destruction
3. Natural disasters	3. Biodiversity loss
4. Biodiversity loss	4. Extreme weather
5. Human-made environment disaster	5. Water Crisis

ความเสี่ยงระดับโลกที่กระทบต่อธุรกิจ

๓. ความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental)

- 'Extreme weather / Major natural disaster' – เหตุการณ์สภาพอากาศ/ภัยพิบัติทางธรรมชาติรุนแรงซึ่งสร้างความเสียหายต่อทรัพย์สิน ระบบโครงสร้างพื้นฐาน และชีวิตมนุษย์ เช่น น้ำท่วม พายุ แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด พายุจากสแนมแม่เหล็ก เป็นต้น
- 'Failure of climate change mitigation and adaptation' – ความล้มเหลวของภาครัฐและภาคธุรกิจในการกำกับหรือจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ
- 'Major Biodiversity loss and ecosystem collapse' – สภาพสิ่งแวดล้อมที่กลับคืนไม่ได้เป็นผลจากทรัพยากรที่หมดไป
- 'Human-made environmental damage and disasters' – ความล้มเหลวในการป้องกันความเสียหายของสิ่งแวดล้อมจากน้ำมือมนุษย์ เช่น **น้ำมันรั่ว การปนเปื้อนของสารกัมมันตรังสี เป็นต้น**

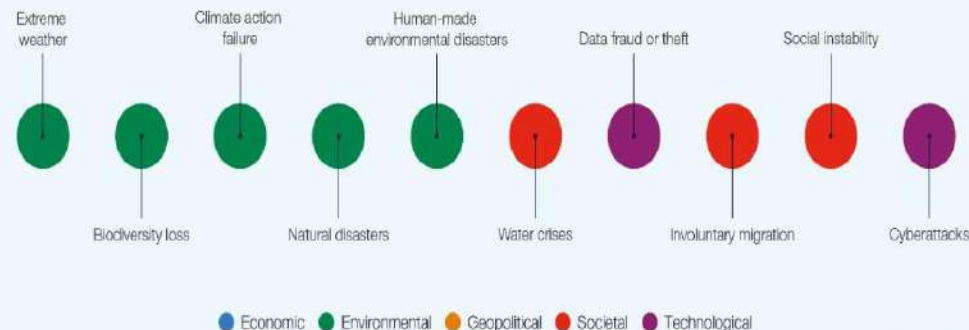
1. ความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ (Economic)

- 'Asset Bubble' – สินทรัพย์เกินราคา เช่น สินค้าโภคภัณฑ์ ที่อยู่อาศัย ราคาหุ้น เป็นต้น
- 'Deflation' – ภาวะเงินฝืดหรือภาวะเงินเฟ้อใกล้ระดับศูนย์เป็นเวลานาน
- 'Failure of financial mechanism or institution' – ความล้มเหลวของสถาบันการเงินหรือความผิดปกติของระบบการเงินที่กระทบต่อเศรษฐกิจ
- 'Failure of critical infrastructure' – ความล้มเหลวในการลงทุนอย่างเพียงพอการยกระดับหรือการสร้างความมั่นคงในโครงข่ายสาธารณูปโภค เช่น พลังงานขนส่งการสื่อสาร เป็นต้น
- 'Fiscal crises' – ภาระหนี้สินมากเกินไปจนเกิดเป็นวิกฤตหนี้สาธารณะหรือวิกฤติสภาพคล่อง
- 'High structure unemployment or underemployment' – ภาวะการว่างงานหรือการจ้างงานไม่เต็มที่
- 'Illicit trade' – การค้าที่ผิดกฎหมาย การหลีกเลี่ยงภาษี การค้ามนุษย์ การปลอมแปลงสินค้า
- 'Sever energy price shock' – การเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างมีนัยสำคัญของค่าพลังงาน
- 'Unmanageable inflation' – ภาวะเงินเฟ้อที่ไม่สามารถจัดการได้

2. ความเสี่ยงด้านภูมิศาสตร์การเมือง (Geopolitical)

- 'Failure of national governance' – ความล้มเหลวของกฎหมาย การทุจริตคอร์รัปชั่น การหยุดชะงักทางการเมือง
- 'Failure of Global governance' – ความไม่สามารถในการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจการเมือง หรือสิ่งแวดล้อม
- 'Interstate conflict with regional consequences' – ความขัดแย้งในระดับภูมิภาค
- 'Large-scale of terrorist attacks' – การโจมตีของผู้ก่อการร้าย
- 'State collapse or crisis' – ความรุนแรง ความไม่มั่นคง ความขัดแย้งทางแพ่ง รัฐประหาร ภายในประเทศ
- 'Weapon of mass destruction' – การใช้นิวเคลียร์ เคมีภัณฑ์ ชีวภาพ รัสเซีย เทคโนโลยี ในการก่อการร้ายข้ามชาติ

Global Shapers

1. ความเสี่ยงด้านสังคม (Societal)

'Rapid and massive spread of infectious diseases' – การแพร่ระบาดของเชื้อแบคทีเรีย ไวรัส ปรสิต เชื้อรา เป็นสาเหตุของการแพร่กระจายของโรคติดต่อต่าง ๆ

'Failure of urban planning' – ขาดการวางผังเมืองและการกระจายของเมืองที่ดี

'Food crises' – การขาดแคลนอาหารทั้งปริมาณและคุณภาพ

'Large-scale involuntary migration' – การย้ายถิ่นฐานโดยไม่สมัครใจอันเนื่องมาจากปัญหาภายใน ภัยพิบัติ หรือผลจากภาวะเศรษฐกิจหรือสิ่งแวดล้อม

'Profound social instability' – ความไม่มั่นคงทางสังคม เช่น การประท้วง เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางการเมืองและสังคม

'Water crises' – การลดลงอย่างมีนัยสำคัญของคุณภาพและปริมาณของน้ำสะอาด

2. ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี (Technological)

'Adverse consequences of technological advances' – ผลข้างเคียงจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น AI, synthetic biology เป็นต้น

'Breakdown of critical information infrastructure and networks' – ความเสียหายจากโครงสร้างและโครงข่ายของข้อมูลจากการฟิชชิ่งไซเบอร์

'Large-scale cyberattacks' – ภัยคุกคามทางไซเบอร์

'Massive incident of data fraud or theft' – การฉ้อโกงและโจรกรรมข้อมูล

Top Global Risks by Likelihood

Top Global Risks by Impact

The Global Risks Report 2021 16th Edition

INSIGHT REPORT

ความเสี่ยงสูงสุด
ตามโอกาส

อันดับที่ 1 : Extreme Weather Event
อันดับที่ 2 : Climate Action Failure
อันดับที่ 3 : Human environmental damage
(ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมของมนุษย์)

ความเสี่ยงสูงสุด
ตามผลกระทบ

อันดับที่ 4 : การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
อันดับที่ 5 : วิกฤตทรัพยากรธรรมชาติ

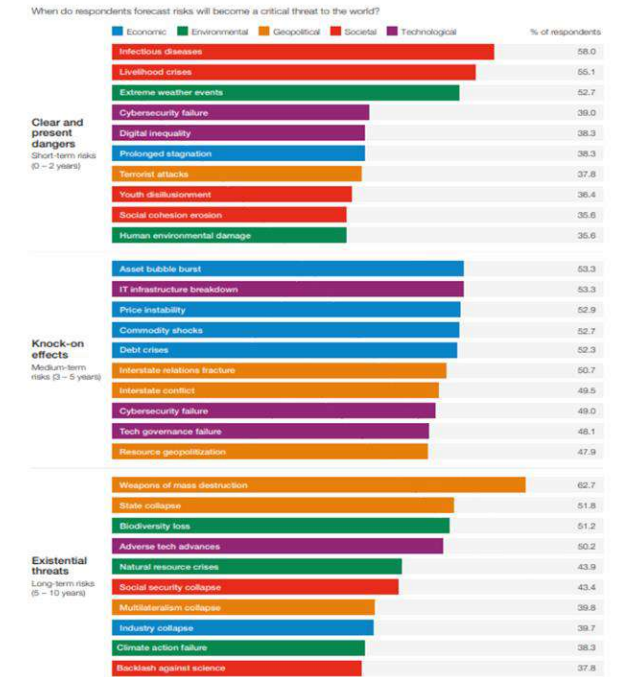
Top Risks by likelihood

- 1 Extreme weather
- 2 Climate action failure
- 3 Human environmental damage
- 4 Infectious diseases
- 5 Biodiversity loss
- 6 Digital power concentration
- 7 Digital inequality
- 8 Interstate relations fracture
- 9 Cybersecurity failure
- 10 Livelihood crises

Top Risks by impact

- 1 Infectious diseases
- 2 Climate action failure
- 3 Weapons of mass destruction
- 4 Biodiversity loss
- 5 Natural resource crises
- 6 Human environmental damage
- 7 Livelihood crises
- 8 Extreme weather
- 9 Debt crises
- 10 IT infrastructure breakdown

FIGURE 1 Global Risks Horizon

สรุปความเสี่ยง 10 อันดับแรก ทั่วโลกในปี **2563**

ผลการสำรวจของประเทศไทย

1. การระบาด และโรคติดต่อ
2. การเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ
3. ความปลอดภัยทางไซเบอร์
4. ความไร้เสถียรภาพทางภูมิศาสตร์การเมือง
5. ความตึงเครียดในสังคม และความขัดแย้งในท้องถิ่น
6. การคุกคามความมั่นคงที่เกิดขึ้นใหม่ ???
7. ความเสี่ยงทางเศรษฐกิจมหภาค
8. ความหลากหลายทางชีวภาพ และการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ
9. ความเสี่ยงทางการเงิน
10. ความเสี่ยงจากมลภาวะ

5 อันดับแรกของโลก และของประเทศไทย เป็นเรื่องของสภาพแวดล้อมทั้งหมด

1. สภาพอากาศแปรปรวนขั้นรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์
2. ความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศของรัฐบาล และธุรกิจ
3. มนุษย์เป็นผู้ทำลายสิ่งแวดล้อม และก่อให้เกิดภัยพิบัติ
4. การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และการพังทลายของระบบนิเวศ ที่ไม่สามารถสร้างกลับคืนได้
5. ภัยธรรมชาติที่รุนแรง เช่น แผ่นดินไหว, ภูเขาไฟระเบิด และพายุ

SPRING

วิกฤตความหลากหลายทางธรรมชาติลดฮวบ หรือการสูญพันธุ์

ขยะพลาสติกที่เพิ่มขึ้นทุกปี กังบนบกและในทะเล

5 ประเด็น สิ่งแวดล้อม

ที่น่าจับตามองปี 2022

สภาพอากาศแปรปรวนสุดขีด และภัยพิบัติ

พลังงานทดแทน และธุรกิจ ECO-LIFE

กฎหมายและข้อบังคับใช้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

10 ประเด็น ที่ต้องให้ความสำคัญ: SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS: SDGS

1. ตอบสนองต่อสถานการณ์การระบาดของ COVID-19

วัคซีนเป็นสินค้าสาธารณะของโลก (global public goods)

2. เริ่มต้นการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมและมีความยั่งยืน

- การลงทุนในระบบสุขภาพ - สุขภาพจิต ความคุ้มครองทางสังคม
- พลังงานหมุนเวียนโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3. สร้างข้อตกลงสันติภาพกับธรรมชาติ 2021

- สภาพภูมิอากาศและความหลากหลายทางชีวภาพ
- ประสิทธิภาพและเงินด้านสภาพภูมิอากาศ
- กำหนดเป้าหมายการร่วมในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- เร่งสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- สร้างพันธมิตรเพื่อมุ่งสู่ โลกที่เป็นกลางทางคาร์บอน

4. แก้ไขปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำ

5. การคุกคามด้านสิทธิมนุษยชน

6. ความเท่าเทียมทางเพศ คือ ความท้าทายด้านสิทธิมนุษยชนที่ยิ่งใหญ่ที่สุด

7. เขียวยาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ หยุดการปะทะในพื้นที่ที่มีความขัดแย้งทั่วโลก -แบ่งโลกออกเป็นสองฝ่าย

8. ฟื้นคืนการปลดอาวุธนิวเคลียร์และการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์
สนธิสัญญาห้ามอาวุธนิวเคลียร์

9. เทคโนโลยีดิจิทัลและป้องกันอันตรายที่เพิ่มขึ้น ราคา-ปลอดภัย

- การช่วยประโยชน์และการบิดเบือนข้อมูลทางดิจิทัล
- การใช้ประโยชน์จากข้อมูลดิจิทัลของประชาชน

10. เปิดตัว การเริ่มต้นใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21 ให้ความสำคัญกับ “การสร้างความเข้มแข็งของธรรมาภิบาลโลกเพื่อส่งมอบสินค้าสาธารณะของโลก”

โอกาสและความเสี่ยง จากกระแสการเปลี่ยนแปลงระดับโลก

การปฏิวัติทางเทคโนโลยี และดิจิทัล

+ เศรษฐกิจดิจิทัลเติบโตอย่างรวดเร็ว

+ การนำเทคโนโลยีมาช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต อาทิ สุขภาพ การศึกษา

- แรงงานทักษะต่ำ ถูกทดแทนด้วยเทคโนโลยี

- บางธุรกิจต้องปิดตัว เพราะไม่สามารถรับมือกับ Technological Disruption

ความมุ่งมั่นของ นานาชาติ ในการลดก๊าซเรือนกระจก

+ เทคโนโลยีสีเขียว ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้ต้นทุนในการลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมลดลง อาทิ พลังงานหมุนเวียน

- สินค้าและบริการที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูง มีแนวโน้มถูกกีดกันทางการค้า

การเป็นสังคมสูงวัย ของหลายประเทศทั่วโลก

+ การเพิ่มขึ้นของความต้องการของสินค้าและบริการเพื่อสุขภาพ ซึ่งไทยมีความได้เปรียบ

- เศรษฐกิจโลกชะลอตัว การลงทุนจากต่างประเทศอาจไม่เติบโตเท่าที่ควร

ความขัดแย้งของ ชาติมหาอำนาจ

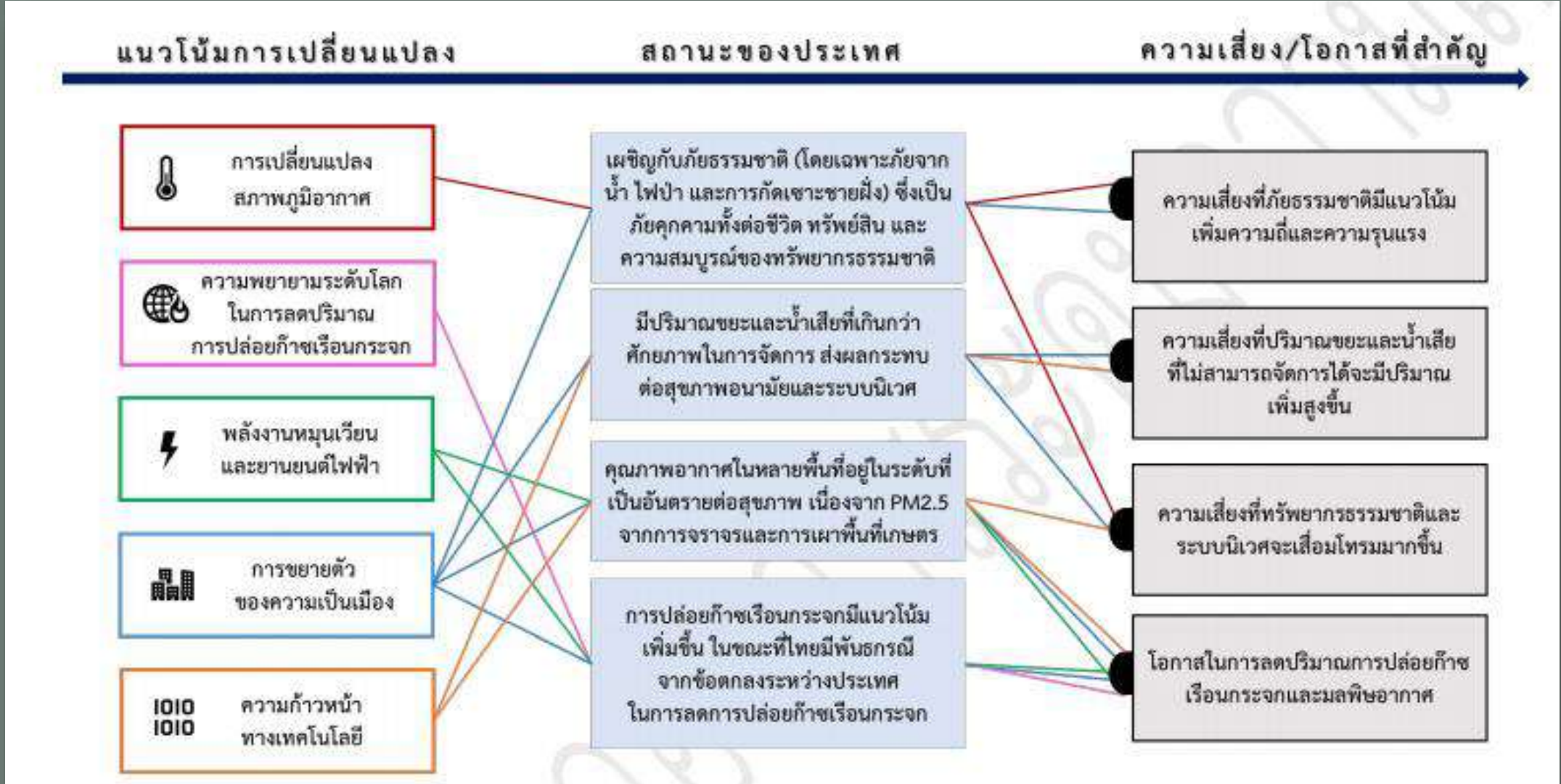
+ การกระจายความเสี่ยงของการผลิตและการลงทุนออกจากจีน ทำให้อาเซียนอาจได้รับความสนใจเพิ่มขึ้น

- การค้าและการลงทุนของโลก ยังไม่สามารถฟื้นตัวได้อย่างเต็มที่

Into the VUCA World ... โลกแห่งความปั่นป่วนและการเปลี่ยนแปลง

ความเสี่ยงและโอกาสด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

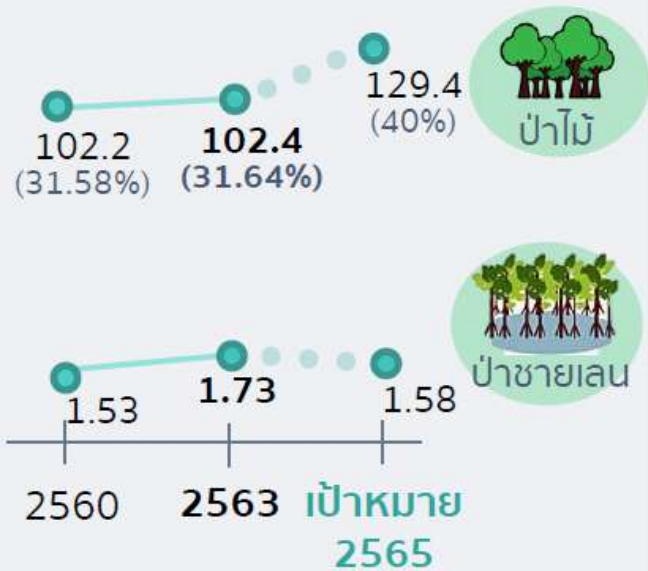
ที่มา: วิเคราะห์และรวบรวมโดย สศช. (2564)

ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้

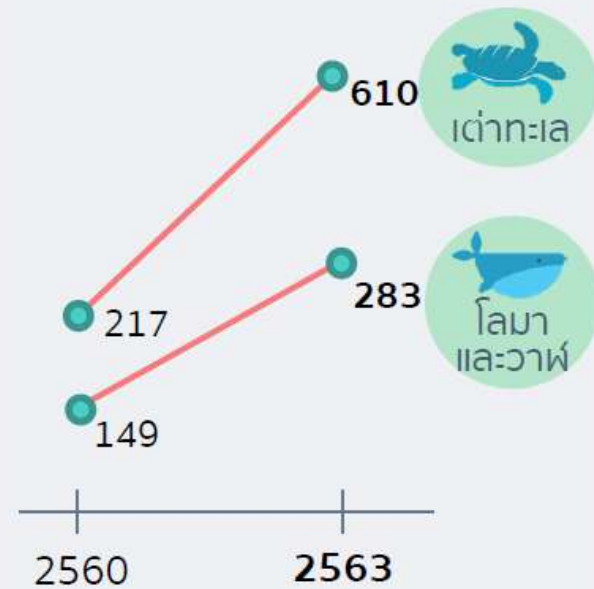
พื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลนคงสภาพ (ล้านไร่)

พื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่พื้นที่ป่าไม้รวมยังห่างจากเป้าหมายค่อนข้างมาก

ทรัพยากรทางทะเล

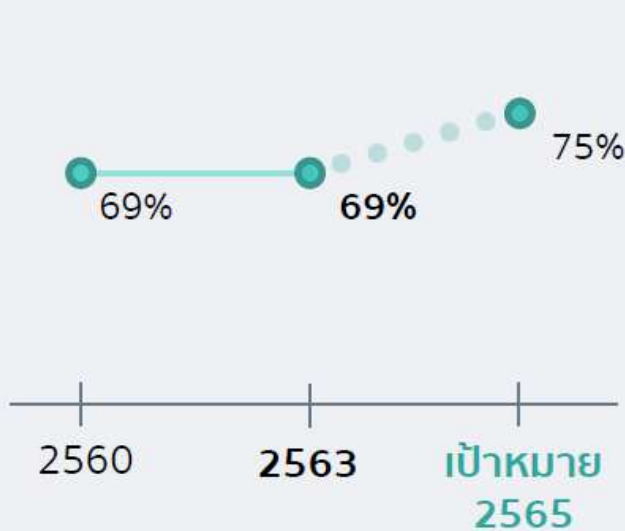
จำนวนสัตว์ทะเลหายากเกยตื้น (ตัว)

ทรัพยากรทางทะเลถูกคุกคามเพิ่มมากขึ้นจากทั้งมนุษย์ (ขยะในทะเลการท่องเที่ยว การประมง) และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การจัดการของเสีย

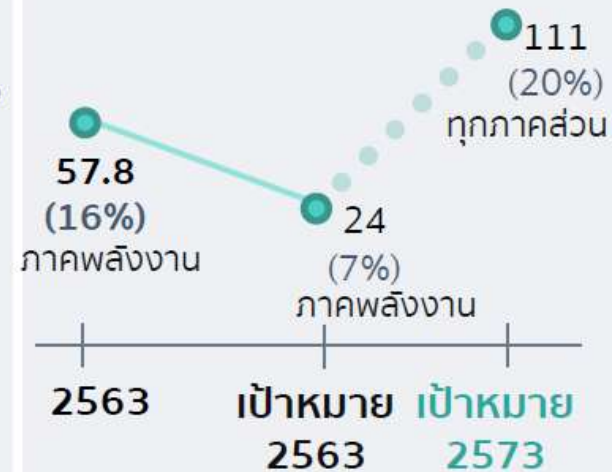
สัดส่วนขยะที่ถูกกำจัดอย่างถูกต้องหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

ศักยภาพในการกำจัดขยะอย่างถูกต้องและนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ยังไม่พัฒนาขึ้นเท่าที่ควร และห่างจากเป้าหมาย ส่งผลให้ยังเกิดปัญหาขยะตกค้างในปริมาณมาก

ความสามารถในการลดก๊าซเรือนกระจก

ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดได้จากกรณีปกติ (Business as usual: BAU) (ล้านตัน)

การลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานทำได้เกินกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ในปี 2563 แต่การบรรลุเป้าหมายในระยะต่อไปยังต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหามลพิษและผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีแนวโน้มทวีความรุนแรงขึ้น และจะเป็นภัยคุกคามสำคัญ ทั้งต่อทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพชีวิต

ป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ

- สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้ค่อนข้างคงที่ เนื่องจาก มีการปลูกทดแทนป่าที่ถูกทำลาย
- ไฟป่าได้กลายมาเป็นสาเหตุการทำลายพื้นที่ป่า ที่รุนแรงกว่าการบุกรุก
- ไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพมากเป็นอันดับ ที่ 15 ของโลก แต่จำนวนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามมี แนวโน้มเพิ่มขึ้น

ทรัพยากรน้ำ

- การขาดแคลนน้ำมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะในภาคการเกษตร
- น้ำท่วมสร้างความเสียหายเป็นประจำทุกปี
- ความต้องการใช้น้ำที่เพิ่มขึ้น และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นปัจจัยทำลาย สำคัญต่อการจัดการน้ำ

มลพิษ

- ในปี 2562 ชยะชุมชน 22% ไม่ได้รับการจัดการ อย่างถูกต้อง กลายเป็นชยะตกค้าง
- แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอาจทำให้ ชยะอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มจำนวนขึ้น
- ฝุ่น PM 2.5 มีค่าเกินมาตรฐานทุกปี โดยเฉพาะในพื้นที่เมืองและเขตอุตสาหกรรม
- น้ำเสียชุมชนที่ไม่ได้รับการบำบัดมีปริมาณสูง

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

- พื้นที่ป่าชายเลนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อย
- แนวปะการัง 80% มีสภาพเสียหายถึงเสียหายมาก จากอุณหภูมิน้ำทะเลที่สูงขึ้นและการกระทำของมนุษย์
- การกัดเซาะชายฝั่งได้รับการแก้ไขในหลายพื้นที่ แต่ Climate Change อาจทำให้สถานการณ์รุนแรงขึ้น
- ชยะในทะเลเพิ่มขึ้นปีละประมาณ 3 หมื่นตัน โดยตรวจพบไมโครพลาสติกในสัตว์ทะเลประมาณ 90%

ก๊าซเรือนกระจก (GHGs)

- แนวโน้มปริมาณการปล่อย GHGs ของไทยยังคง เพิ่มขึ้น โดย 74% ของ GHGs ของไทย มาจาก การใช้พลังงาน
- พลังงานหมุนเวียนและยานยนต์ไฟฟ้า เป็นโอกาสสำคัญของไทยในการลดก๊าซเรือนกระจก

Thailand's Transformation พลิกโฉม ประเทศไปสู่...

“สังคมก้าวหน้า
เศรษฐกิจ
สร้างมูลค่า
อย่างยั่งยืน”

ขับเคลื่อน
ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ก้าวทัน
พลวัตของโลก

คนไทยได้รับการพัฒนา
อย่างเต็มศักยภาพ

คำนึงถึงความยั่งยืน
ด้านสิ่งแวดล้อม

ก้าวอย่างมีหลักการ

เงื่อนไขความรู้
รอบรู้ รอบคอบ รอบระวัง

เงื่อนไขคุณธรรม
ซื่อสัตย์ สุจริต อดทน
สัจนิยมานะ เคารพ

หลัก
ปรัชญาของ
เศรษฐกิจ
พอเพียง

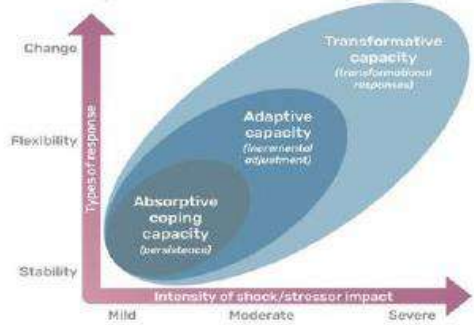
แนวคิด
Resilience

สืบสาน รักษา ต่อยอด

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

โมเดล
เศรษฐกิจ
BCG

เป้าหมาย
การพัฒนา
อย่างยั่งยืน
(SDGs)

ที่มา สศช.

13 หมายเหตุ เพื่อพลิกโฉมประเทศ

แบ่งตาม 4 มิติการพัฒนา

อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ

หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำ ด้านสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง

1

เป้าหมาย

1 เพิ่มมูลค่าของสินค้าเกษตร
และเกษตรแปรรูป
GDP สาขาเกษตรเติบโต 4.5% ต่อปี

2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบ
บริหารจัดการของภาคเกษตร

3 เพิ่มศักยภาพและบทบาทของ
ผู้ประกอบการเกษตร
จำนวนวิสาหกิจชุมชนในระดับดี เพิ่มขึ้น 35%

1 ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม
แบบมุ่งเป้า เพื่อยกระดับ
การผลิตและเพิ่มมูลค่า

2 ส่งเสริมการขยายตัวของ
ตลาดสินค้าเกษตรมูลค่าสูง

3 ขยายผลรูปแบบเกษตรยั่งยืนและ
เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4 พัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ

5 ส่งเสริมตลาดกลางและ
ตลาดออนไลน์

6 สนับสนุนระบบประกันภัยและ
มาตรฐานสินค้าเกษตร

7 พัฒนาการผลิตที่ลดต้นทุน
และเพิ่มมูลค่าผลผลิต

8 ส่งเสริมเกษตรกรให้มีที่ทำกิน
และรักษาพื้นที่เกษตรกรรม

9 พัฒนาฐานข้อมูลและการใช้
ประโยชน์ข้อมูลการเกษตร

10 พัฒนาระบบการจัดการเพื่อ
ความมั่นคงทางด้านอาหาร

11 ยกระดับขีดความสามารถ
ของเกษตรกร

12 พัฒนากลไกเพื่อเชื่อมโยง
ภาคีต่างๆ ของภาคเกษตร

ที่มา สศช.

หมวดหมู่ที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของ การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน

2

เป้าหมาย

- 1 ยกระดับการท่องเที่ยวให้เป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
ค่าใช้จ่ายต่อวันของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 10% ต่อปี
- 2 เพิ่มการพึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศ
และกระจายรายได้สู่พื้นที่
รายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรองเพิ่มขึ้น 10% ต่อปี
- 3 บริหารจัดการการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืนในทุกมิติ
ชุมชนที่ผ่านมาตรฐานการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นปีละ 50 ชุมชน

กลยุทธ์

- 1 ส่งเสริมกิจกรรม สินค้าและบริการ
การท่องเที่ยวมูลค่าสูง
- 2 พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยว
ที่มีศักยภาพ
- 3 ยกระดับการท่องเที่ยวให้ได้
มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของ
ตลาดสากล
- 4 พัฒนาทักษะและ
ศักยภาพของบุคลากร
ในภาคการท่องเที่ยว
- 5 ปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ
ที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรค
ต่อการประกอบธุรกิจ
- 6 พัฒนาระบบข้อมูลการ
ท่องเที่ยวอัจฉริยะที่สามารถ
เข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ง่าย

หมวดหมู่ที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน

8

เป้าหมาย

1

เพิ่มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาค และการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

2

ลดความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาค

3 พัฒนาเมืองให้น่าอยู่ ยั่งยืน พร้อมรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดี

กลยุทธ์

1

สร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานราก

2

ส่งเสริมกลไกความร่วมมือเพื่อพัฒนาพื้นที่และเมือง

3

สร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน โลจิสติกส์ และดิจิทัล

4

เสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการพื้นที่และเมือง

ที่มา สศช.

หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียน และสังคมคาร์บอนต่ำ

10

เป้าหมาย

- 1** เพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน
และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
มูลค่า GDP จากเศรษฐกิจหมุนเวียน
เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 1%
- 2** อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์
ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมอยู่ใน 4 อันดับแรกของอาเซียน
- 3** สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน
สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 24%
ปริมาณขยะต่อหัวลดลง 10%

กลยุทธ์

- 1** พัฒนาอุตสาหกรรม
และบริการ ตามหลัก
เศรษฐกิจหมุนเวียนและ
สังคมคาร์บอนต่ำ
- 2** สร้างรายได้
ให้ชุมชน ท้องถิ่น
และเกษตรกร จาก
เศรษฐกิจหมุนเวียนและ
สังคมคาร์บอนต่ำ
- 3** ฟื้นฟูและเพิ่ม
ประสิทธิภาพ
การใช้ทรัพยากร
อย่างชาญฉลาด
- 4** พัฒนาเทคโนโลยี
และกลไกสนับสนุน
เศรษฐกิจหมุนเวียน
และสังคมคาร์บอนต่ำ
- 5** ปรับพฤติกรรม
เข้าสู่วิถีชีวิตใหม่อย่างยั่งยืน

หมวดหมู่ที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยง และผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

11

เป้าหมาย

1

ลดความเสียหาย
และผลกระทบ
จากภัยธรรมชาติและ
การเปลี่ยนแปลง
สภาพภูมิอากาศ

2

ลดความเสี่ยง
จากภัยธรรมชาติและ
การเปลี่ยนแปลงสภาพ
ภูมิอากาศ

3

สร้างภูมิคุ้มกัน
จากภัยธรรมชาติและ
การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

กลยุทธ์

1

ป้องกันและ
ลดผลกระทบ
ในพื้นที่สำคัญ

2

เพิ่มศักยภาพในการ
รับมือของประชาชน
และชุมชน

3

ใช้วิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยีในการบริหาร
จัดการความเสี่ยง

4

อนุรักษ์ พันธุ์ทรัพยากร
ธรรมชาติ เพื่อป้องกันและ
ลดผลกระทบ

5

ส่งเสริมความร่วมมือกับ
ต่างประเทศ เพื่อบริหาร
จัดการภัย

ความเชื่อมโยงแผนฯ 13 กับ SDGs

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

1 ขจัดความยากจน
2 ขจัดความหิวโหย
3 สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี
4 การศึกษาที่มีคุณภาพ
5 ความเท่าเทียมทางเพศ
6 น้ำสะอาดและการสุขาภิบาล
7 พลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้
8 งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ
9 โครงสร้างพื้นฐาน นวัตกรรมและอุตสาหกรรม
10 ลดความเหลื่อมล้ำ
11 เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน
12 การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
13 การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
14 ทรัพยากรทางทะเล
15 ระบบนิเวศบนบก
16 ความสงบสุข ยุติธรรมและสถาบันเข้มแข็ง
17 ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

➤ กฎหมาย และกลไกการบริหารจัดการอื่นๆ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พ.ศ.2560

มาตรา 65 ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ เกิดการผลักดันไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

มาตรา 142 การเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่างๆ

มาตรา 162 คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 270 ให้วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจติดตามเสนอแนะ เร่งรัดการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 275 ให้มีดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้แล้วเสร็จ ภายใน 1 ปีหลังจากที่ พ.ร.บ. จัดทำยุทธศาสตร์ชาติฯ มีผลบังคับใช้

มาตรา 5 ให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนซึ่งจะต้องไม่น้อยกว่า 20 ปี และหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยมีหน้าที่ดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

มาตรา 6 ยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (1) วิสัยทัศน์พัฒนาประเทศ (2) เป้าหมายการพัฒนาระยะยาว กำหนดระยะเวลา และตัวชี้วัด (3) ยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ

มาตรา 7 การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ โดยให้มีการใช้ข้อมูลความรู้ที่เกิดจากการศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ อย่างรอบคอบ วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างรอบด้านทั้งในประเทศและต่างประเทศ การให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม

มาตรา 8 ให้คณะกรรมการจัดให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็นเมื่อจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติแล้วเสร็จเบื้องต้น เพื่อแก้ไขปรับปรุง

มาตรา 11 คณะกรรมการจัดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุก 5 ปี หรือในกรณีที่สถานการณ์โลกหรือของประเทศเปลี่ยนแปลง

มาตรา 16 แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่างๆ

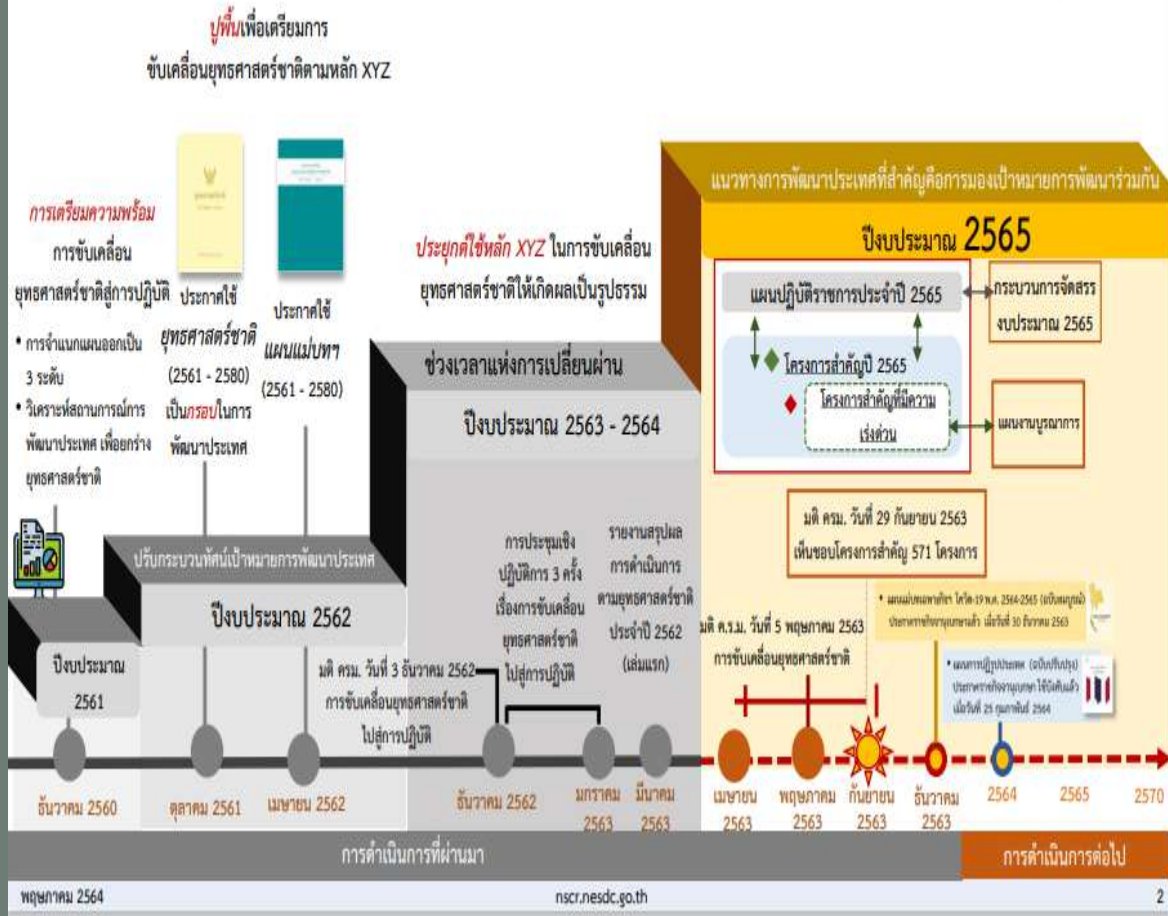
มาตรา 28 ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่างๆ แก้ไขเพิ่มเติมร่างยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับผลการรับฟังความคิดเห็น

พ.ศ.2560

พ.ร.บ. จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

➤ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

ภาพรวมการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (ปี 2561 - 2565)

ระดับของแผนตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 4 ธันวาคม 2560

มาตรา 65 รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ เกิดการผลักดันไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

มาตรา 142 การเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ

มาตรา 162 คณะรัฐมนตรีที่จะเข้าบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐและยุทธศาสตร์ชาติ

- หมายเหตุ :
- นับตั้งแต่วันที่ 4 ธันวาคม 2560 ครม. มีมติกำหนดการตั้งชื่อแผนในระดับที่ 3 ให้ใช้ชื่อว่า "แผนปฏิบัติการด้าน ... ระยะที่ ... (พ.ศ. -)" เว้นแต่ได้มีการระบุชื่อแผนไว้ในกฎหมาย ก่อนที่จะมีมติ ครม. วันที่ 4 ธันวาคม 2560 เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง มติ ครม. เป็นต้น ให้ใช้ชื่อแผนว่า แผนแม่บทด้าน... แผนพัฒนา... หรือ แผนอื่น ๆ ... จึงจะสามารถใช้ชื่อแผนตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนั้น ๆ
 - แผนปฏิบัติการสำหรับองค์กรมหาชน และ องค์กรอิสระ ให้ใช้ชื่อ "แผนปฏิบัติการ... (ชื่อหน่วยงาน)..." สำหรับรัฐวิสาหกิจ ให้ใช้ชื่อ "แผนวิสาหกิจ..." เว้นแต่ได้มีการระบุไว้ในกฎหมายให้ใช้ชื่ออื่น และ "แผนปฏิบัติการด้าน..." สำหรับกรณีแผนที่เป็น issue base

แผนระดับต่าง ๆ ของประเทศ

แผนระดับ 1

ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนระดับ 2

แผนแม่บทฯ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

แผนปฏิรูปฯ

แผนมั่นคงฯ

แผนระดับ 3

แผนปฏิบัติการด้าน ...

แผนปฏิบัติราชการ
(รายปี และราย 5 ปี)

แผนอื่น ๆ

ยุทธศาสตร์ชาติ (2561-2580)

2566

2570

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-12

- เป็นแผนหลักระดับชาติเพียงแผนเดียว
- ครอบคลุมประเด็นการพัฒนาในทุกมิติอย่างรอบด้าน

แผนฯ 13

- เป็นกลไกหลักในการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติร่วมกับแผนระดับ 2 ฉบับอื่น
- มีบทบาทในการระบุทิศทางการพัฒนาที่ประเทศควรมุ่งเน้น ในระยะ 5 ปี
- กำหนดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาชี้ชัดและจำเพาะเจาะจง

การมอบหมายหน่วยงานเจ้าภาพ - แนวทางการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายของแผนแม่บทฯ

กำหนดหน่วยงานเจ้าภาพ และภารกิจในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

มติคณะรัฐมนตรี
เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2562

เรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ

หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน “ประเด็นแผนแม่บทฯ” จ.1

มีภารกิจหลักในการประสานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพต่าง ๆ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาของแผนแม่บทฯ ไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้ประสบผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน “เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ” จ.2

มีภารกิจหลักในการประสานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพต่าง ๆ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาตามค่าเป้าหมายที่ระบุไว้ในระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อน “เป้าหมายระดับของแผนย่อย” จ.3

มีภารกิจหลักในการประสานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องตามแนวทางการพัฒนาที่ระบุไว้ในแต่ละแผนย่อย เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาตามค่าเป้าหมายที่ระบุไว้ในแต่ละแผนย่อย

*หน่วยงานเจ้าภาพต่าง ๆ ดำเนินการประสานและบูรณาการร่วมกับ สศช. ด้วย

หน้าที่ของหน่วยงานเจ้าภาพ

- รับผิดชอบดำเนินการประสานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย ทั้งเป้าหมายในระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) และเป้าหมายในระดับแผนย่อยของแผนแม่บท (Y1) เพื่อจัดทำปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จ (Key Success Factors) ของเป้าหมายดังกล่าว
- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกันตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship: XYZ)
- ประสานกับ สศช. ในการขับเคลื่อนการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ
- ประสานดำเนินการจัดหาและนำเข้าข้อมูลในระบบ eMENSER
- ดำเนินการต่าง ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ยุทธศาสตร์ชาติสู่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

ทั้งนี้ ประเด็น แผนแม่บท ทั้ง 23 ฉบับ เป็นการกำหนดประเด็นในลักษณะที่มีความบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง (Cross Issue) และประเด็นการพัฒนาจะมีความซ้ำซ้อนกันระหว่างแผนแม่บท เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำแผนแม่บท ไปใช้เินทางปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันการเกิดความสับสน

แผนแม่บท 23 ประเด็น

1. ความมั่นคง
2. การต่างประเทศ
3. การเกษตร
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
5. การท่องเที่ยว
6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ
7. โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
12. การพัฒนาการเรียนรู้
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี
14. ศักยภาพการกีฬา
15. พลังทางสังคม
16. เศรษฐกิจฐานราก
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ
20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

หน่วยงานเจ้าภาพที่เกี่ยวข้องกับประเด็นแผนแม่บท

ตามมติ ครม. วันที่ 3 ธันวาคม 2562 เรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ

แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 – 2565

แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 – 2565

ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2563

โดยในห้วงปี 2561-2565 การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติยังคงขับเคลื่อน
โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็นควบคู่ไปกับการดำเนินการตามการแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

โครงการสำคัญปี 65

571 ของ 23 แผนแม่บทฯ
(มติครม. 29 ก.ย. 63)

250 โครงการสำคัญ
แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ
(ซึ่งเป็นโครงการที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ
(Top Priorities))

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถกลับสู่ระดับการพัฒนาก่อน
การระบาดของ โควิด-19 โดยแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ จะ
ดำเนินการควบคู่ไปกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ทั้ง 23 ประเด็น

แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ
(2564 – 2565)

1 แนวทางที่สอดคล้องการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายย่อยที่
เกี่ยวข้องจากทั้ง 140 เป้าหมายของ 23 ประเด็นแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

2 แนวทางที่รองรับประเด็นการพัฒนาเพิ่มเติม (Emerging Issues)
ที่เป็นผลเกี่ยวเนื่องจากการระบาดของโควิด-19

โครงการประจำปี
งบประมาณปี 2564

โครงการเงินกู้ฯ

แผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน

ด้าน การเมือง

1

การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของภาครัฐและภาคประชาชน การพัฒนาองค์การทางการเมือง การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธี ความมั่นคงของรัฐ เกียรติภูมิและผลประโยชน์แห่งชาติการต่างประเทศ

ด้านการบริหาร ราชการแผ่นดิน

2

การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ระบบราชการ โครงสร้างและระบบการบริหารงานของรัฐ แผนกำลังคนและค่าตอบแทนภาครัฐ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การกระจายอำนาจ การปกครองท้องถิ่น

ด้าน กฎหมาย

3

การปฏิรูปกฎหมาย กฎ ระเบียบหรือข้อบังคับต่าง ๆ ระบบอนุญาต ระบบกรรมการ และระบบโทษในกฎหมายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 77 ระบบการเรียนการสอนและการศึกษาอบรมวิชากฎหมาย ระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐ กลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำร่างกฎหมาย การเสนอร่างกฎหมาย และการเข้าถึงกฎหมาย

ด้าน ยุติธรรม

4

กระบวนการยุติธรรมทุกชั้นตอน กิจการตำรวจ การสอบสวนคดีอาญา การพัฒนาองค์กรในกระบวนการยุติธรรมให้มีความรวดเร็ว ทันสมัย เป็นธรรม และน่าเชื่อถือ การบังคับใช้กฎหมาย การช่วยเหลือประชาชนด้านการยุติธรรม

ด้าน เศรษฐกิจ

5

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การปฏิรูปและฟื้นฟูเศรษฐกิจหลังวิกฤติการณ์ เศรษฐกิจพอเพียง ระบบภาษีอากร สหกรณ์ การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการทุกขนาด วิชากิจเพื่อสังคม การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในระดับต่าง ๆ

ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอย การกระจายการถือครองที่ดินและการแก้ปัญหาที่ดินอย่างเป็นธรรม การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ภัยธรรมชาติ การใช้ประโยชน์จากหลากหลายทางชีวภาพ การวางผังเมืองและการพัฒนาเมือง

ด้าน สาธารณสุข

7

ระบบการแพทย์ปฐมภูมิ เวชศาสตร์ครอบครัว การบริหารจัดการหลักประกันสุขภาพ การป้องกันและรักษาโรคติดต่อ การบริหารบุคลากรทางสาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสาธารณสุข เภสัชศาสตร์ ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย การส่งเสริมสุขภาพกายและจิต การควบคุมและป้องกันโรค การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ

ด้านสื่อสาร มวลชนเทคโนโลยี สารสนเทศ

8

การพัฒนาสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาประเทศ สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ การประชาสัมพันธ์ เสรีภาพของสื่อมวลชน การรู้เท่าทันสื่อ ความผิดเกี่ยวกับสื่อ คุณธรรมและจริยธรรมของสื่อ

ด้านสังคม

9

การแก้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคม ความเป็นธรรมในสังคม การคุ้มครองผู้บริโภค เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมสถาบันครอบครัว การรักษาความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจ

ด้าน พลังงาน

10

การบริหารจัดการพลังงาน การอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่า การผลิตและการใช้พลังงานทางเลือก

ด้านการป้องกัน และปราบปราม การทุจริตและ ประพฤตินอกรอบ

11

การตรวจสอบการใช้อำนาจภาครัฐในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมาตรฐานการและกลไกเพื่อป้องกันและจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบ การส่งเสริมภาคประชาชนให้มีบทบาทในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ระบบคุณธรรมและจริยธรรม

ด้าน การศึกษา

12

กลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพผู้ประกอบวิชาชีพครู และอาจารย์ ระบบการบริหารบุคลากรทางการศึกษา ระบบคุณธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพครู การจัดการเรียน การสอนทุกระดับ การช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ การลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา หลักสูตร ตำรา และเทคโนโลยีทางการศึกษา บทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ในการปฏิรูปการศึกษา การวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และศิลปวิทยาการแขนงต่าง ๆ การสอนแบบสื่อทางไกล

วัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์

13

การนำหลักธรรมทางศาสนาใช้ในการพัฒนาจิตใจ ปัญญาและการพัฒนาประเทศ มรดกทางวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติ การส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาเพื่อสุขภาพ การนำมาใช้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและความเป็นเลิศ การส่งเสริมการมีงานทำ การคุ้มครองแรงงานให้มีความปลอดภัย สุขอนามัย รายได้และสวัสดิการที่ดี การประกันสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านความมั่นคง สุขภาพ และปัจจัยในการดำรงชีวิต

หมายเหตุ (12) แผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ประกาศใช้เมื่อวันที่ 7 พ.ค. 62 โดยมีระยะเวลาจัดทำแผนฯ 2 ปี และ (13) แผนปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามมติ ครม. วันที่ 30 มิ.ย. 63

หน้าที่ของหน่วยงานรัฐตาม พ.ร.บ.แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ 2560

1.

ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (มาตรา 6 วรรคสอง)

2.

ให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในการวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศตามข้อเสนอแนะ (มาตรา 24 วรรคแรก และสอง)

3.

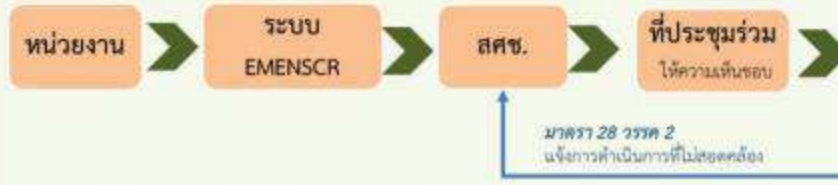
รายงานผลการติดตามการดำเนินการภายในระยะเวลาที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะสำนักงานเลขานุการฯ กำหนด (มาตรา 25 วรรคแรก)

4.

กรณีการดำเนินการใด ของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานของรัฐ (หัวหน้าหน่วยงาน) ให้ความร่วมมือให้คำปรึกษาเพื่อแก้ไข ปรับปรุงความไม่สอดคล้องนั้น และดำเนินการตามที่ตกลงร่วมกัน แล้วรายงานให้กรรมการยุทธศาสตร์ชาติทราบ (มาตรา 26)

การรายงาน กรณีปิดจ็องการผลการดำเนินการประจำปี ตามมาตรา 25

รายงานให้ทราบภายใน 90 วัน จากวันที่หน่วยงานรายงานตามกำหนด สคช.

1 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

2 คณะรัฐมนตรี

3 หัวหน้าหน่วยงาน ตาม มาตรา 24 วรรค 2

4 รัฐสภา

5 ประชาชน

มาตรา 33 ครม. รายงานทุก 3 เดือน โดยเสนอไม่ช้ากว่า 10 วัน ก่อนครบกำหนด

มาตรา 28 เผยแพร่ให้ประชาชนรับทราบทางระบบสารสนเทศ

การตรวจสอบ กรณีที่พบว่าการดำเนินงานของหน่วยงานไม่สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ (มาตรา 26)

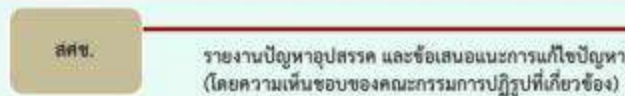
1 คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

2 คณะรัฐมนตรี

3 หัวหน้าหน่วยงาน ตาม มาตรา 24 วรรค 2

4 หรือ รัฐสภา

การวางระบบ กรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้ และเป็นเรื่องเร่งด่วน (มาตรา 27)

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
ประกาศราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับแล้ว เมื่อวันที่ 25 ก.พ. 64

6

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สิ่งที่ประชาชนจะได้รับ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอุดมสมบูรณ์และยั่งยืนเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ มีความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทั้งทรัพยากรทางบก ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ สิ่งแวดล้อม และระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ความสอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ

และเป้าหมายแผนแม่บท

กิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัด (Big Rock)

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ

หน่วยงานรับผิดชอบหลัก

1. เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย

- หยุดยั้งและป้องกันการทำลายทรัพยากรป่าไม้ในที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกรูปแบบให้มีประสิทธิภาพ
- เพิ่มและพัฒนาป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าชุมชน และพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน
- จัดระเบียบและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งเกี่ยวกับการครอบครองหรือใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้ของรัฐทุกประเภทอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม
- พัฒนาการใช้ประโยชน์ผลผลิตและบริการจากป่าไม้และอุตสาหกรรมป่าไม้ทั้งระบบ

ก. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4 040101

18 180102
180501

2. การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด

- การจัดทำแผนที่การจำแนกเขตทางทะเลและชายฝั่ง
- การยกร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- การบรรจุเรื่องเขตทางทะเลและเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ และการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ของภาคประชาชน

ก.มหาดไทย

18 180201

22 220101

3. การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

- เลือกพื้นที่นำร่องดำเนินการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนหรือท้องถิ่น
- สร้างกฎกติกาของชุมชนในการอนุรักษ์ พัฒนา และมีโครงสร้างองค์กรบริหารจัดการน้ำระดับชุมชนหรือระดับตำบล
- จัดการน้ำในชุมชนที่เหมาะสมกับภูมิสังคม ตามแนวพระราชดำริ บริหารจัดการน้ำ ดิน ป่า และพลังงานอย่างบูรณาการ
- ถอดรูปแบบความสำเร็จจากการทำงานเพื่อปรับปรุงเชิงนโยบาย

ก.มหาดไทย

18 180401
19 190101
190202

4. ปฏิรูประบบการบริหารจัดการ เขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด

- ทบทวนผลจากการปฏิบัติตามมาตรการของเขตควบคุมมลพิษ และจัดลำดับความสำคัญของผลกระทบสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ
- เพิ่มกลไกในการดำเนินงานของผู้ว่าราชการจังหวัดในการเป็นผู้นำกับดูแลการดำเนินการของเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- เสนอของบประมาณที่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการลดและขจัดมลพิษ
- ออกกฎระเบียบในการรองรับ/เก็บค่าใช้จ่ายเพื่อการป้องกันและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมจากผู้ที่ก่อมลพิษสิ่งแวดล้อมในเขตควบคุมมลพิษ
- ประสานติดตาม และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการและมาตรการที่ได้รับการปรับปรุงแล้วในเขตควบคุมมลพิษ
- เสนอร่างประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษ ต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบ
- ประกาศยกเลิกเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด เมื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาได้สำเร็จตามเกณฑ์ชี้วัดที่กำหนด
- กำหนดมาตรการพิเศษทางกฎหมายด้านป้องกันและควบคุมมลพิษคงไว้ในพื้นที่แทนประกาศเขตควบคุมมลพิษ

ก. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

18 180301
180501

การขับเคลื่อน การปฏิรูปประเทศ สู่การปฏิบัติ

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2563 เห็นชอบ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

ปัจจุบัน แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประกาศราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับแล้ว เมื่อวันที่ 25 ก.พ. 64

เพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้ตามเป้าประสงค์ภายในกรอบระยะเวลาของกฎหมายที่กำหนด ระยะเวลาสิ้นสุดไว้ในปี 2565 นับจากนี้ไปอีก 2 ปีข้างหน้าจะมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามกิจกรรม Big Rock ที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

กิจกรรมของแผนเดิม
ดำเนินงานคู่ขนานกับกิจกรรม Big Rock

เป็นกรอบแนวทางเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผล

เป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด ทำให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จของแต่ละกิจกรรม Big Rock ไปจนถึงบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของประเด็นการปฏิรูปประเทศ

- 1 หน่วยงานร่วมดำเนินการ
- 2 เป้าหมายย่อย
- 3 ระยะเวลาที่แล้วเสร็จ
- 4 โครงการและ การดำเนินงานที่ส่งผลต่อเป้าหมายของกิจกรรม Big Rock

แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock

BR000

1 หน่วยงานร่วมดำเนินการ

2 เป้าหมายย่อย

3 ระยะเวลาที่แล้วเสร็จ

4 โครงการและ การดำเนินงานที่ส่งผลต่อเป้าหมายของกิจกรรม Big Rock

แผนขับเคลื่อนและติดตามการดำเนินกิจกรรม Big Rock เพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การติดตามและประเมินผล
การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

พัฒนาระบบ eMENSCR เพื่อรองรับส่วนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามกิจกรรม Big Rock

- หน่วยงานที่ผลิตโครงการ
- หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก
- คกท/สส./สว./ ผู้เกี่ยวข้อง
- รายงานความคืบหน้าโครงการ
- รายงานความคืบหน้าของกิจกรรม Big Rock
- เรียกดูรายงานสรุปผลความคืบหน้าได้จากระบบ

หนังสือแจ้งเวียนหน่วยงานให้รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน

กระบวนการการติดตามและประเมินผล

สำหรับการทำงาน ติดตาม และประเมินผลความคืบหน้าของกิจกรรม Big Rock

ผู้รับผิดชอบหลัก รายงานความก้าวหน้าของ Big Rock และเป้าหมายย่อย (Milestone : MS)

- หน่วยงานรับผิดชอบหลัก รับผิดชอบดำเนินโครงการ/การดำเนินงานเรื่องกิจกรรม Big Rock
- หน่วยงานร่วมดำเนินการ นำข้อมูลความคืบหน้าเข้าสู่ระบบ

สำนักงาน ประมวลผลข้อมูล เพื่อจัดทำรายงานความคืบหน้า รายงานเดือน

เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา 270 ของรัฐธรรมนูญฯ

แผนขับเคลื่อนกิจกรรม Big Rock ภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การจัดลำดับความสำคัญ

โครงการ/การดำเนินงานรองรับกิจกรรม Big Rock

- 1 มีความสำคัญเร่งด่วนที่สุด หากไม่ดำเนินการ จะทำให้การปฏิรูปประเทศ ไม่บรรลุผลตามที่กำหนด
- 2 มีความจำเป็นเร่งด่วน
- 3 มีความจำเป็น

สศช. ในสำนักงานฐานะเลขานุการฯ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่

คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบแนวทาง เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 เรื่อง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่ และการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์

การถ่ายระดับเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติผ่านแผนในระดับพื้นที่โดยหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

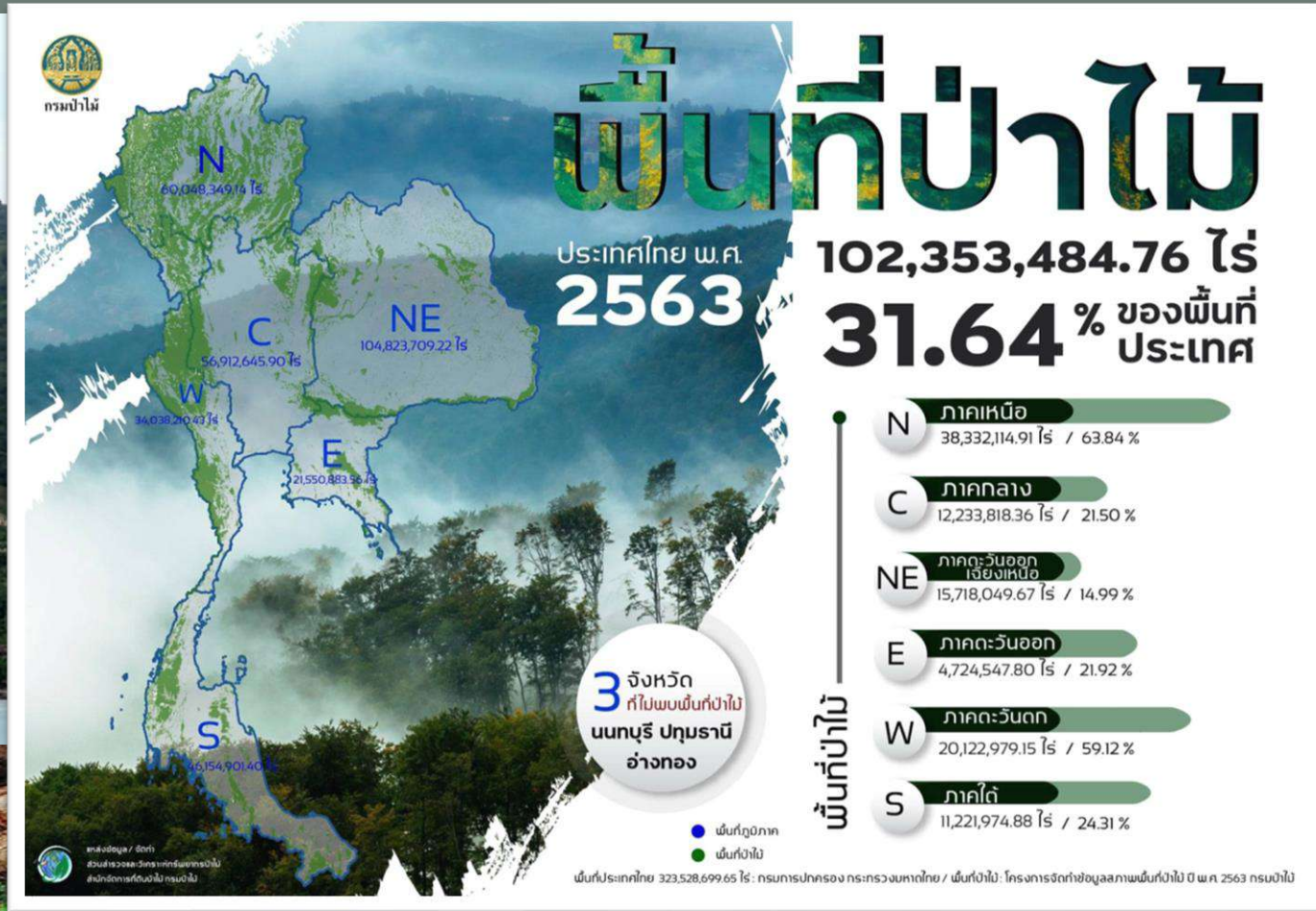

หมายเหตุ : องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มีส่วนร่วมกับส่วนราชการในการจัดทำและบรรจุโครงการ/การดำเนินงานลงในแผน

3. วิเคราะห์สถานการณ์ ความมั่นคง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. วิเคราะห์สถานการณ์ ความมั่นคง ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
กำหนดให้มีพื้นที่สีเขียวร้อยละ **55** ของพื้นที่ประเทศ

1. **40%** จะแบ่งออกเป็น
 - ป่าเพื่อเศรษฐกิจ 15%
 - ป่าเพื่อการอนุรักษ์ 25%
2. **15 %** = พื้นที่สีเขียว

พื้นที่เป้าหมายโครงการปลูกป่าและป้องกันไฟป่า
2.68 ล้านไร่
ในระยะเวลา 8 ปี (2563 - 2570)
กำหนดเป้าหมายในปี 2564
จะดำเนินการปลูกป่าให้ได้ **400,000 ไร่**

15 % คือ ป่าเศรษฐกิจ(ป่าชุมชน + พื้นที่สีเขียว)

ยุทธศาสตร์ชาติ+แผนแม่บท กำหนดพื้นที่สีเขียว 55

- พื้นที่ป่าธรรมชาติ 35
- พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ 15
- พื้นที่สีเขียว 5
- แผนฯ 12 พื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ 40
- ป่าเพื่อการอนุรักษ์ 25 พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ร้อย ละ 15
- พื้นที่ป่าชุมชน 1.58 ล้านไร่

แนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน

นิยาม	ประเภทของพื้นที่สีเขียว
<ul style="list-style-type: none"> • พื้นที่สีเขียว หมายถึง พื้นที่ธรรมชาติ และพื้นที่ที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือกำหนดขึ้นในเมืองและชุมชน ปกคลุมด้วยพืชพรรณ เป็นองค์ประกอบหลัก มีประโยชน์เพื่อสิ่งแวดล้อม ระบบนิเวศ การดำรงชีวิต และคุณภาพชีวิตของประชาชน • พื้นที่สีเขียวยั่งยืน หมายถึง พื้นที่สีเขียวที่มีพืชพรรณที่มีความหลากหลาย ทั้งชนิดและปริมาณ โดยมีไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ เป็นองค์ประกอบหลักและได้รับการดูแล บำรุงรักษาให้คงอยู่อย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสมดุลทางระบบนิเวศ เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี สวยงาม ร่มเย็น น่าอยู่ และเพิ่มองค์ประกอบของการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในเมืองและชุมชน ผู้มาเยือน ตลอดจนเสริมสร้างเศรษฐกิจของชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑) พื้นที่สีเขียวเพื่อการบริหารสาธารณะ ๒) พื้นที่สีเขียวอรรถประโยชน์ ๓) พื้นที่สีเขียวที่เป็นริ้วรายตามแนวสาธารณูปการต่าง ๆ ๔) พื้นที่สีเขียวเพื่อเศรษฐกิจของชุมชน ๕) พื้นที่สีเขียวธรรมชาติ ๖) พื้นที่สีเขียวที่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์หรือการพัฒนา

กรอบร่างยุทธศาสตร์ พื้นที่สีเขียว

คณะทำงานที่ 1 สร้างเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืน

นิยาม : พื้นที่ป่าธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศและมีความหลากหลายทางชีวภาพ
พื้นที่สวนป่าเพื่อการใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้ และพื้นที่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ศึกษาเรียนรู้ เป้าหมาย
ให้มีพื้นที่สีเขียวไม่น้อยกว่า 55% ภายใน 20 ปี

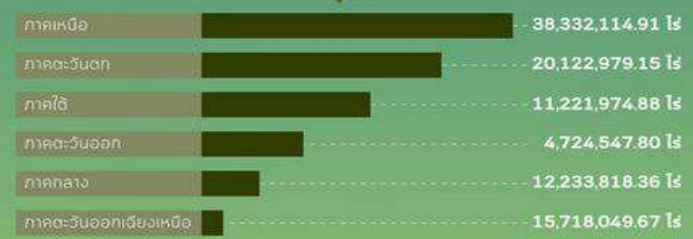
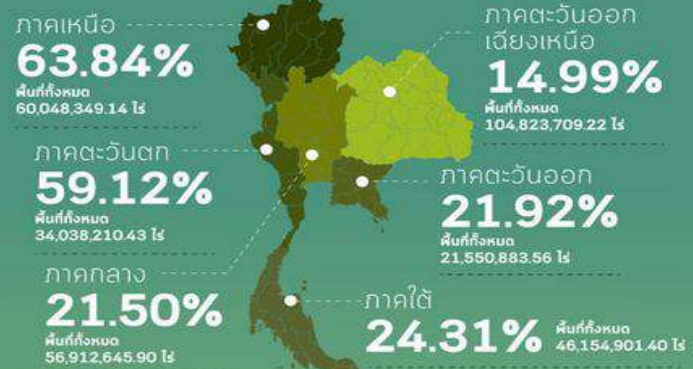
ประเภท	ปัจจุบัน	เป้าหมาย 20 ปี
พื้นที่สีเขียว	39.60% (128.12 ล้านไร่)	55% (177.94 ล้านไร่)
1. พื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ	31.58% (102.17 ล้านไร่)	35% (113.23 ล้านไร่)
พื้นที่สีเขียวเพื่อการอนุรักษ์ (อยู่ในเขตป่าอนุรักษ์ ตามกฎหมาย)	19.32% (62.49 ล้านไร่)	
พื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติเขตป่าสงวนฯ ป่าชุมชน และเขตป่าถาวร	9.45% (30.5+7 ล้านไร่)	
พื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าในเขตที่ดินของรัฐอื่นๆ และในที่ดินของเอกชนที่มีสภาพเป็นป่า	2.82% (9.11 ล้านไร่)	
2. พื้นที่สีเขียวเพื่อการใช้ประโยชน์	8.02% (25.95 ล้านไร่)	
สวนป่าเศรษฐกิจ เช่น สวนป่าไม้มีค่า ไม้โตเร็ว และไม้พื้ลังงาน	1.21% (3.90 ล้านไร่)	8.2% (26.53 ล้านไร่)
สวนยางพารา(ในที่ดินเอกสารสิทธิ์)	6.82% (22.05 ล้านไร่)	6.8% (22.00 ล้านไร่)
3. พื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ/เพื่อการเรียนรู้	2-3% (6.47-9.70 ล้านไร่)	5% (16.18 ล้านไร่)
พื้นที่สาธารณะ ได้แก่ สวนสาธารณะ		
พื้นที่สาธารณประโยชน์ ป่าในเมือง		
พื้นที่บริเวณส่วนราชการ สถานที่เอกชน ศาสนสถาน สถานศึกษา		
ป่าครอบครัว ที่อยู่อาศัย		

ปี 2516 = 138,566,875 ไร่ = 43.21%

ปี 2564 = 102,353,484.76 = 31.64%

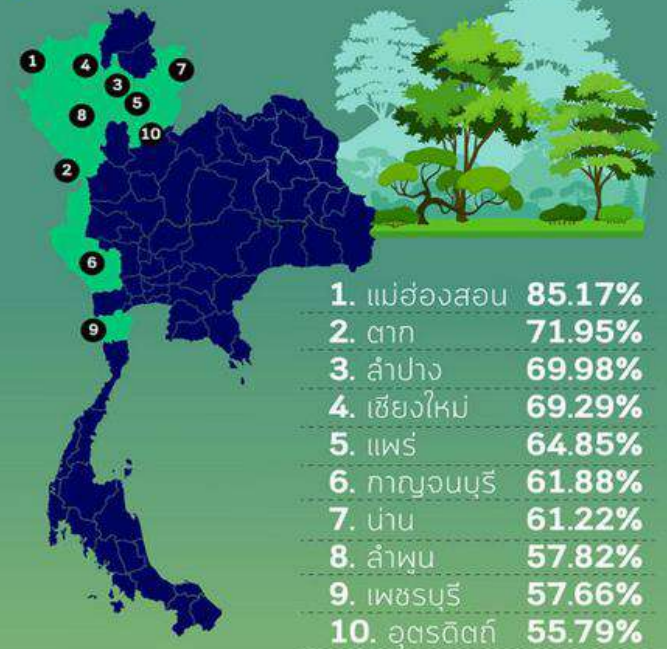
พื้นที่ป่าไม้ของไทย เหลือเท่าไรแล้ว?

ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. 2563 **102,353,484.76 ไร่** **31.64%** ของพื้นที่ประเทศ

*พื้นที่ป่าไม้บนบกสิ้นยอดเขตการปกครอง 89,332.84 ไร่
ที่มา : สำนักจัดการป่าอนุรักษ์ กรมป่าไม้

10 จังหวัด ที่มีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้/พื้นที่จังหวัด มากที่สุดในประเทศไทย

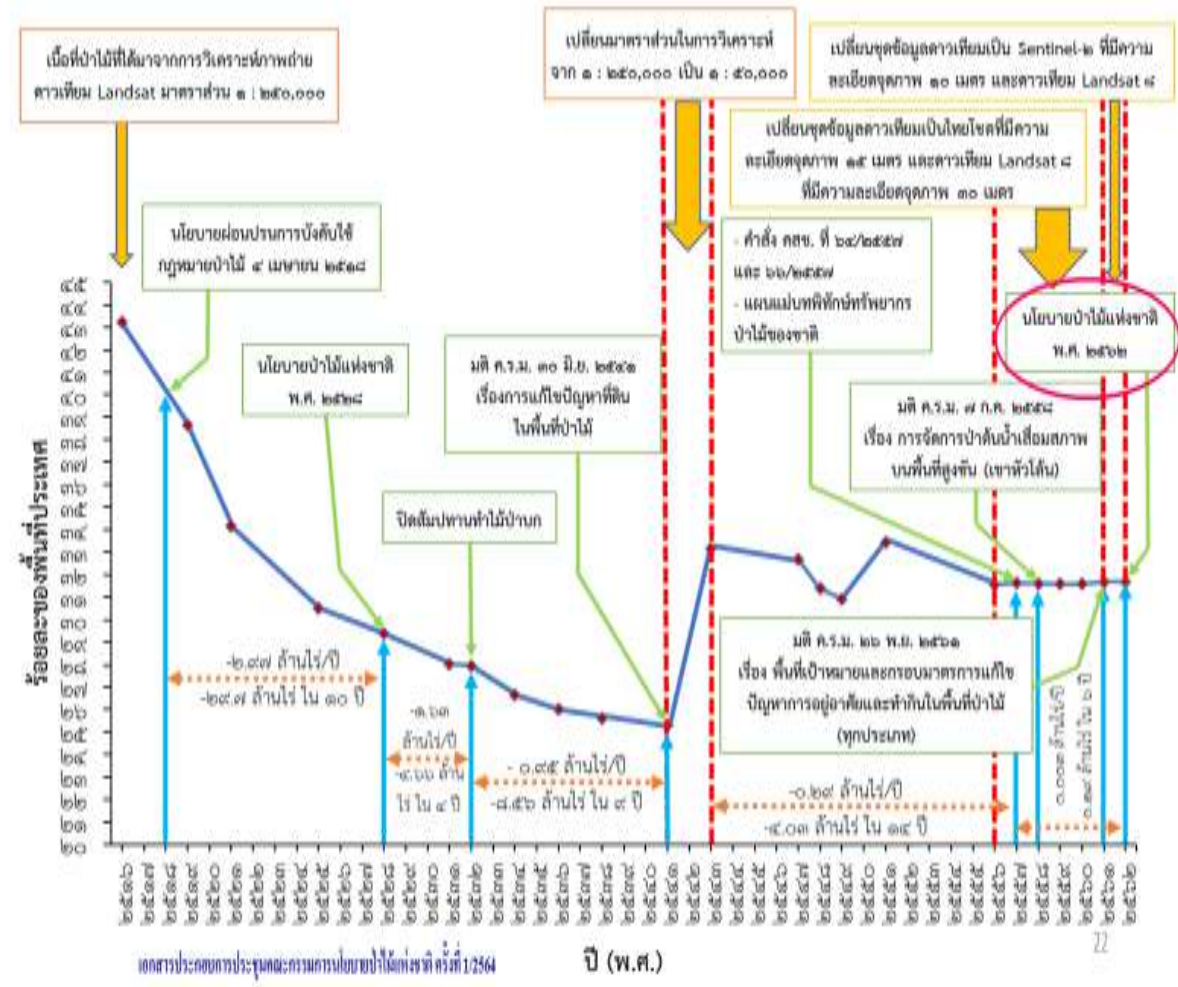

ที่มา : สำนักจัดการป่าอนุรักษ์ กรมป่าไม้
SALIKA Knowledge sharing space

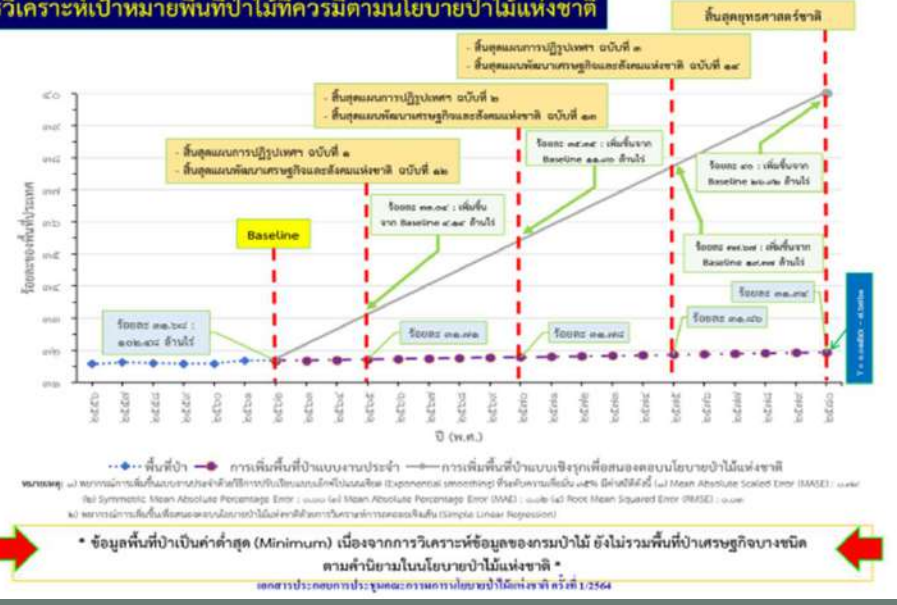
ข้อเสนอ

บทบาทของนโยบายป่าไม้แห่งชาติและแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติต่อการพัฒนาประเทศ

ข้อที่ 1: เป็นกลไกภายใต้ความท้าทายและความหวังในการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของประเทศ

ตัวอย่างการวิเคราะห์เป้าหมายพื้นที่ป่าไม้ที่ควรมีตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

สรุปเป้าหมายการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้แบบเชิงรุกเพื่อตอบสนองนโยบายป่าไม้แห่งชาติและแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ

ปี พ.ศ.	พื้นที่ป่าไม้ (ร้อยละ)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	หมายเหตุ
2562	31.68	102,484,073	Baseline
2565	33.04	106,903,588.23	เพิ่มขึ้นจาก Baseline 4,419,515.52 ไร่
2570	35.35	114,380,336.47	เพิ่มขึ้นจาก Baseline 11,896,263.76 ไร่
2575	37.67	121,857,084.72	เพิ่มขึ้นจาก Baseline 19,373,012.01 ไร่
2580	40	129,411,479.86	เพิ่มขึ้นจาก Baseline 26,927,407.15 ไร่

หมายเหตุ: บนพื้นฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ตามนิยามในนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2564

เป้าหมายการเพิ่มพื้นที่สีเขียว

ตารางแสดงค่าเป้าหมายการเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เกี่ยวข้องกับแผนระดับต่าง ๆ

แผนระดับต่างๆ	หน่วยนับ	เป้าหมาย (ปี)					
		๖๓	๖๔	๖๕	๖๖ - ๗๐	๗๑ - ๗๕	๗๖ - ๘๐
ยุทธศาสตร์ชาติ	ร้อยละ	๕๕					
แผนแม่บท	ร้อยละ		๓๒		๓๓	๓๔	๓๕
แผนการปฏิรูปประเทศ	ร้อยละ		๔๐		-	-	-
นโยบายป่าไม้แห่งชาติ	ร้อยละ	๔๐					

สถานการณ์พื้นที่สีเขียว (ข้อมูล ณ ปี ๒๕๖๓)

- สัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นป่าธรรมชาติ **ร้อยละ ๓๑.๖๔ (๑๐๒.๓๕ ล้านไร่)**
- พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๘.๒๘ (๒๖.๗๘ ล้านไร่)
- พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท ร้อยละ ๒ (๖.๔๗ ล้านไร่)

สรุปเป้าหมายการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้แบบเชิงรุกเพื่อตอบสนองนโยบายป่าไม้แห่งชาติ และแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ

ปี พ.ศ.	พื้นที่ป่าไม้ (ร้อยละ)	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	หมายเหตุ
๒๕๖๒	๓๑.๖๘	๑๐๒,๔๘๔,๐๗๓	Baseline
๒๕๖๕	๓๓.๐๔	๑๐๖,๙๐๓,๕๘๘.๒๓	เพิ่มขึ้นจาก Baseline ๔,๔๑๙,๕๑๕.๕๒ ไร่
๒๕๗๐	๓๕.๓๕	๑๑๔,๓๘๐,๓๓๖.๔๗	เพิ่มขึ้นจาก Baseline ๑๑,๘๙๖,๒๖๓.๗๖ ไร่
๒๕๗๕	๓๗.๖๗	๑๒๑,๘๕๗,๐๘๔.๗๒	เพิ่มขึ้นจาก Baseline ๑๙,๓๗๓,๐๑๒.๐๑ ไร่
๒๕๘๐	๔๐	๑๒๙,๔๑๑,๔๗๙.๘๖	เพิ่มขึ้นจาก Baseline ๒๖,๙๒๗,๔๐๗.๑๕ ไร่

หมายเหตุ: บนพื้นฐานข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ตามนิยามในนโยบายป่าไม้แห่งชาติ

บทบาทของนโยบายป่าไม้แห่งชาติและแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติต่อการพัฒนาประเทศ

ข้อที่ 4 : สร้างเอกภาพในการบริหารงานของหน่วยด้านการป่าไม้และกำกับดูแลที่ดินป่าไม้ไม่น้อยกว่า 9 กรม หรือ 5 กระทรวง

เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ ครั้งที่ 1/2564

ดร.ขวัญชัย คุ้มสออาพร

กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กฎหมาย	วันที่มีผลบังคับใช้	อนุบัญญัติ	
		ดำเนินการแล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ
บ้านทรัพยากรทางบก			
๑. พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๗ เมษายน ๒๕๖๒	จำนวน ๓ ฉบับ	จำนวน ๑ ฉบับ
๒. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๙	๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๙	จำนวน ๗ ฉบับ	จำนวน ๑ ฉบับ <i>*ยังไม่ดำเนินการตั้งคณะกรรมการ จำนวน ๑ ฉบับ</i>
๓. พระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘	จำนวน ๖ ฉบับ	จำนวน ๒ ฉบับ
๔. พระราชบัญญัติจิงช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๒ มกราคม ๒๕๕๘	จำนวน ๑๙ ฉบับ	จำนวน ๐ ฉบับ
๕. พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒	จำนวน ๑๕ ฉบับ	จำนวน ๑๓ ฉบับ
๖. พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒	จำนวน ๑๑ ฉบับ	จำนวน ๙๓ ฉบับ
๗. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๒	จำนวน ๑๔ ฉบับ	จำนวน ๘ ฉบับ

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

นางฉัตร สาอุ่ม ผช.ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ พ.

กฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กฎหมาย	วันที่มีผลบังคับใช้	อนุบัญญัติ	
		ดำเนินการแล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างดำเนินการ
บ้านทรัพยากรน้ำ			
๘. พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑	๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑	จำนวน ๑ ฉบับ	จำนวน ๕ ฉบับ <i>(เฉพาะในความรับผิดชอบของ พ.ศ.)</i>
บ้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง			
๙. พระราชบัญญัติส่งเสริมบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๐ มีนาคม ๒๕๕๘	จำนวน ๒๕ ฉบับ	จำนวน ๑๕ ฉบับ
บ้านสิ่งแวดล้อม			
๑๐. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๑	จำนวน ๘ ฉบับ	จำนวน ๑ ฉบับ
๑๑. ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ.	<i>อยู่ระหว่างขั้นตอนการเสนอ ครม. เพื่อพิจารณา</i>		
บ้านความหลากหลายทางชีวภาพ			
๑๒. ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.	<i>อยู่ระหว่างขั้นตอนการเสนอ ครม. เพื่อพิจารณา</i>		

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

นางฉัตร สาอุ่ม ผช.ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ พ.

หน้า ๒

✓ เหมืองทองอัครา

➤ อื่นๆ

✓ โครงการระบบบำบัดน้ำเสียคลองด่าน

สภาพล่าสุดของโครงการบำบัดน้ำเสีย ต.คลองด่าน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ ถูกทิ้งให้ร้าง
ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้ แม้จะใช้จ่ายงบประมาณไปแล้วกว่า 2 หมื่นล้านบาท และจะต้องเสีย
ค่าโง่ให้กับบริษัทเอกชนผู้รับเหมาอีกกว่า 9.6 พันล้านบาท ที่มาภาพ: Google Earth

ถอดบทเรียน !

ก่อนปิด 'เหมืองทองอัครา'

'สัญญา' ที่ยังไม่ปิดคือ

สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2565

1. ปัญหาฝุ่นพิษ "PM2.5"
วาระที่รัฐต้องแก้ไขปีนี้!

2. เมื่อไหร่ประเทศไทยจะมี
"กฎหมาย PRTR"
เครื่องมือปกป้องประชาชนและสิ่งแวดล้อม
จากมลพิษและอุบัติเหตุสารเคมี ?

3. "เขตพัฒนาพิเศษ"
จาก EEC สู่นิคมฯ จะนะ
การพัฒนาที่ทิ้งประชาชนไว้ข้างหลัง
ต้องไม่ซ้ำรอยเดิม

4. "เหมืองแร่ถ่านหินอมก๋อย"
การต่อสู้และความหวัง
ในการปลดระวางถ่านหิน ประเทศไทย

เรียน

ประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ขอให้ดำเนินการติดตามแก้ปัญหาพิษในเขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง
และให้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ อย่างเคร่งครัด

ทำไมประเทศไทยควรมี
กฎหมาย PRTR

รู้จัก PRTR
(Pollutant Release and Transfer Register)
กฎหมายส่งความเสี่ยง "ฝุ่นพิษและสารเคมี"
... ที่คนไทยยังไม่รู้

- รู้หลังมลพิษ**
ผู้ประกอบการ ต้องรายงาน "กระบวนการผลิต"
สารหรือกระบวนการเคมีไว้ เป็นงานทำใจ
เฉลี่ยส่งข้อมูลทุก 6 เดือน
- Search ความเสี่ยงได้ทุกที่**
ดูตามจังหวัดได้ "กระบวนการผลิต"
ดูตามแหล่งข้อมูลผู้ประกอบการ
รวมถึงข้อมูลการเคลื่อนย้ายสารเคมี รั่วไหล ฯลฯ
... บนเว็บไซต์ให้ทุกคนเข้าถึงได้
- มีสิทธิ์รอด**
"ประชาชน นอกเขตโรงงาน"
มีข้อมูลการปล่อยมลพิษในโรงงานล่วงหน้า

United Nations
Climate Change

5. "Climate Change"
วาระเร่งด่วนของไทยจริงหรือ ?

ขอขอบคุณ

e-mail : Chathathorn@yahoo.com

Tel. 08 9967 4273